

KALIFORNIAI KONDOR

AZ E3-AS A GRAND CANYONBÓL

▲ SZÖVEG ÉS FÉNYKÉP: BALÁZS ISTVÁN „BALU”

Ez az óriási újvilági keselyű – ami majdnem eltűnt a földtörténet süllyesztőjében – első ránézésre kissé bohókás benyomást kelt – sőt még azt követően is...

A majd' 3 m szárnyfesztávolságú dögevő közeli rokonai a gólyák, de jól ismert rokonával találkozhatunk Dél-

Amerikában is – az andoki kondor személyében. Az ivarérettségét 6-7 éves korában elérő kaliforniai kondor (*Gymnogyps californianus*) akár 60 éves koráig is élhet. Fészket nem épít, főképp megközelíthetetlen sziklákon, kisebb barlangok előterében, vagy óriási fák üregeiben kezd költésbe. A tojó minden második évben egyetlen tojást rak. Az inkubációs

időszak hossza: 56 nap – közel dupla olyan időtartamú, mint egy kerecsensólyom esetében. A fiókanevelés is igen időigényes, akár fél évig is elhúzódhat!

Az utolsó jégkorszak idején a mai Kanadától Mexikóig húzódott elterjedési területe, de még Lewis és Clark két évszázaddal ezelőtti kelet–nyugati expedíciója idején is megtalálták a fajt a Columbia

folyó térségében is. Korábban a kondorok előszeretettel keresték fel a nagy tengeri emlősök tetemeit partra mosó Csendes-óceán partvidékét, a 19. századi észak-amerikai, nyugatra tartó emberi terjeszkedés azonban nem kedvezett a faj jövőjének.

Lelövés, ólommérgezés, DDT, tojásgyűjtés és általános élőhelyleromlás: a radikális állománycsökkenés legprózaibb okai. Az 1880-as évekre már Arizonában is ritkaságszámba ment kondorral találkozni, és a múlt század 30-as éveire már csak Kaliforniában maradt meg egy kisebb csoportjuk.

1982-re viszont mindössze 22 példány maradt bolygónkon! A faj megmentése ugyan már az 1970-es években elkezdődött, de a munka még napjainkban is tart: ma is fokozottan védettnek számít! A 80-as években még óriási szak-

mai vita előzte meg a megmaradt utolsó párok tojásainak összegyűjtését és mesterséges keltetését, ám az idő megerősítette a döntés helyességét. Mára közel 400 kondor kering Kalifornia, Arizona és Utah állam egén, ebből majd' 80 a Grand Canyon Nemzeti Park területén.

1982-re mindössze 22 példány maradt bolygónkon! A faj megmentése ugyan már az 1970-es években elkezdődött, de a munka még napjainkban is tart.

A hosszú távú megfigyeléseink alapján szeptember második felére megfogyatkoznak a keselyűk a nemzeti park területén. Az ok kézenfekvő: a szomszédos Utah déli részén beindul a vadászati szezon, és a terepen hagyott állati maradványok komolyabb élelemforrást biztosítanak, mint a viszonylag kisszámú „nemzeti par-

kos” pumák zsákmánymorzói... (Az itt élő pumák kis egyedszáma az évi 6 millió látogató okozta zavaró hatással is összefüggésbe hozható.) A vadászat pozitív hatását azonban jócskán beárnyékolják a töltények ólomtartalmának hosszú távú negatív következményei – komolyan veszélyeztetve a kondorállományt. Ezért a helyi szakemberek folyamatosan nyomon követik a madarak vérének ólomszintjét!

A fenti tények fényében, kondor-ügyben korántsem dőlhetünk nyugodtan hátra a karosszékben!

BALÁZS ISTVÁN „BALU”
ORNITOLÓGUS,
ELSŐSORBAN RAGADOZÓ
MADARAKKAL ÉS AZOK
VÉDELMEVEL FOGLALKOZIK

◀ JÓL LÁTHATÓAN JELÖLVE

A LOS ANGELES-I ÁLLATKERTBEN 2006-BAN SZÜLETETT E3-AS, ÖREG TOLLRUHÁS PÉLDÁNY SZÁRNYKROTÁLIÁVAL. GYAKORLATILAG AZ ÖSSZES KONDOR RENDELKEZIK ILYEN EGYEDI JELŐLÉSSSEL

◀ A HOLLÓ ÉS A KONDOR

AZ AMÚGY NEM KIS TERMETŰ HOLLÓ ELTÖRPÜL A KALIFORNIAI KONDOR MELLETT

